

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2020

747/2020

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuvilta vaaroilta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuvilta vaaroilta
annetun valtioneuvoston asetuksen (933/2017) 1 ja 6 § ja liitteet II ja III, ja
lisätään asetukseen uusi 7 a, 11 a ja 13 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan työhön, jossa työntekijät altistuvat tai voivat altistua biologisille tekijöille tai terävien instrumenttien aiheuttamalle vaaralle.

Tämän asetuksen eri pykälien soveltamisesta säädetään 7 a §:ssä.

Työntekijöiden terveydentilan seurannasta säädetään työterveyshuoltolaissa (1383/2001). Muuntogeenisten organismien luokittelusta säädetään geeniteknikkalaissa (377/1995).

6 §

Vaarojen selvittäminen ja arviointi

Työnantajan on selvitettävä ja tunnistettava työssä esiintyvien biologisten tekijöiden aiheuttamat vaarat ja arvioitava niiden merkitys työntekijän turvallisuudelle ja terveydelle.

Työssä, jossa työntekijät voivat altistua useille biologisille tekijöille, vaara on arvioitava kaikkien biologisten tekijöiden yhdessä aiheuttaman vaaran perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja arviointi on pidettävä ajan tasalla ja tarkistettava erityisesti, kun olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka voivat vaikuttaa työntekijöiden altistumiseen biologisille tekijöille.

Työnantajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja arviointi ja sen perustana olevat tiedot sekä pyynnöstä annettava ne työsuojeluviranomaiselle.

7 a §

Eri pykälien soveltaminen suhteessa vaarojen arviointiin

Jos 6 §:ssä tarkoitettujen arvioinnin tulokset osoittavat, että työssä altistutaan tai voidaan altistua vain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettulle biologiselle tekijälle eikä tunnistettavaa vaaraa terveydelle ole, 5, 8–11, 11 a, 12, 13, 13 a ja 14–17 §:ää ei sovelleta.

Jos 6 §:ssä tarkoitettujen arvioinnin tulokset osoittavat, ettei työhön kuulu tarkoituksellista työskentelyä biologisilla tekijöillä tai niiden käyttöä, mutta työ voi johtaa biologisille tekijöille altistumiseen, sovelletaan 5, 8–11, 11 a, 12, 13, 13 a, 14 ja 15 §:ää, jollei 6 §:ssä tarkoitettu vaarojen arviointi osoita sitä tarpeettomaksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua työtä voi esiintyä ainakin seuraavilla toimialoilla ja tehtävissä:

- 1) elintarviketeollisuus;
- 2) maatalous;
- 3) metsätalous;
- 4) työ, jossa joudutaan kosketuksiin eläinten tai eläinperäisten tuotteiden kanssa;
- 5) sosiaali- ja terveydenhuoltoalan työ;
- 6) muissa kliinisissä, eläinlääketieteellisissä ja diagnostisissa laboratorioissa kuin diagnostisissa mikrobiologisissa laboratorioissa tehtävä työ;
- 7) puhtaanapito- ja siivoustyö;
- 8) jätteiden käsittely;
- 9) jätevedenpuhdistamoissa tehtävä työ;
- 10) tutkimustyö.

11 a §

Altistuneiden työntekijöiden luetteloon merkittävät tiedot

Työturvallisuuslain 40 a §:ssä tarkoitettuun luetteloon biologisille tekijöille altistuneista työntekijöistä on merkittävä:

- 1) altistuneen työntekijän nimi ja ammatti;
- 2) työpaikan toimiala ja tehdyn työn laatu;
- 3) tiedot altistumista aiheuttaneesta biologisesta tekijästä siltä osin, kun se on tiedossa;
- 4) kuvaus siitä, miten ja milloin altistuminen tapahtui.

13 a §

Vaarojen arvioinnin perusteella annettavat tiedot työsuojeluviranomaiselle ja työntekijöille

Jos 6 §:ssä tarkoitetun arvioinnin tulokset osoittavat vaaraa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle, työnantajan on pyydettäessä annettava työsuojeluviranomaisen käyttöön tiedot:

- 1) arvioinnin tuloksista;
- 2) toiminnasta, jonka yhteydessä työntekijät ovat altistuneet tai voineet altistua biologisille tekijöille;
- 3) altistuneiden työntekijöiden lukumäärästä;
- 4) työsuojelusta vastuussa olevan henkilön nimestä ja pätevyydestä;
- 5) suoritetuista suojele- ja ehkäisytoimenpiteistä mukaan lukien työtavat ja -menetelmät; sekä
- 6) suunnitelmista, joita on laadittu vakavien vaaratilanteiden ja onnettomuuksien varalle työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta 3 tai 4 ryhmään kuuluville biologisille tekijöille.

Työnantajan on annettava työntekijöille tai heidän edustajilleen heidän pyynnöstään 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

747/2020

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 2020.

Helsingissä 29.10.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Erityisasiantuntija Jenny Rintala

ERISTYSMENETELMIÄ JA ERISTYSTASOJA KOSKEVIA SEIKKOJA

Johdanto

Tässä liitteessä olevia menetelmiä on sovellettava toiminnan laadun, työntekijöille aiheutuvaa vaaraa koskevan arvioinnin ja kysymyksessä olevan biologisen tekijän luonteen mukaisesti.

Taulukossa suositellaan-ilmaisu tarkoittaa, että toimenpiteitä olisi periaatteessa sovellettava, ellei vaarojen selvittämisen ja arvioinnin tuloksista muuta johdu.

A. Eristystoimenpiteet	B. Eristystasot		
	2	3	4
Työpaikka			
1. Työpaikka on eristettävä kaikesta muusta toiminnasta samassa rakennuksessa	Ei	Suosittellaan	Kyllä
2. Työpaikka on voitava sulkea ilmatiiviisti niin, että kaasudesinfiointi voidaan suorittaa	Ei	Suosittellaan	Kyllä
Tilat			
3. Infektoitunutta materiaalia - mukaan lukien eläimet - on käsiteltävä suojakaapissa, eristetyssä tilassa tai muutoin sopivasti eristettynä	Milloin se on tarpeellista	Kyllä, mikäli tartunta voi tapahtua ilmateitse	Kyllä
Laitteet			
4. Työpaikan tulo- ja poistoilma on suodatettava käyttäen HEPA ¹ -suodatinta tai vastaavaa	Ei	Kyllä, poistoilma	Kyllä, poisto- ja tuloilma
5. Työpaikalla on pidettävä alipaine	Ei	Suosittellaan	Kyllä
6. Vettä läpäisemättömät ja helposti puhdistettavat pinnat	Kyllä, työtasot ja lattiat	Kyllä, työtasot, lattiat ja muut riskien arvioinnissa määritetyt pinnat	Kyllä, työtasot, seinät, lattiat ja katto
7. Happoja, emäksiä, liuottimia ja desinfiointiaineita kestävät pinnat	Suosittellaan	Kyllä	Kyllä
Työjärjestelyt			
8. Pääsy sallittu vain nimetyille työntekijöille	Suosittellaan	Kyllä	Kyllä, ilma-sulun ² kautta

9.	Tehokas vektorien, kuten jyr-sijöiden ja hyönteisten, valvonta	Suosittelaa	Kyllä	Kyllä
10.	Desinfointimenettelystä erilliset ohjeet	Kyllä	Kyllä	Kyllä
11.	Biologisen tekijän turvallinen säilytys	Kyllä	Kyllä	Kyllä, varma säilytys
12.	Työntekijöiden on käytävä suihkussa ennen eristysalueelta poistumista	Ei	Suosittelaa	Suosittelaa
Jätteet				
13.	Validoitu inaktivointiprosessi eläinten ruhojen turvallista hävittämistä varten	Suosittelaa	Kyllä, laitoksessa tai muualla	Kyllä, laitoksessa
Muut toimenpiteet				
14.	Laboratoriossa oltava omat laitteet	Ei	Suosittelaa	Kyllä
15.	Tarkkailuikkuna tai vastaava, jotta sisällä olijat voidaan nähdä	Suosittelaa	Suosittelaa	Kyllä

1) HEPA: HEPA-suodatin (suurtehosuodatin)

2) Ilmasulku: pääsy ainoastaan ilmasulun kautta, joka on laboratoriosta eristetty kammio. Ilmasulun puhtas puoli on erotettava valvotusta alueesta vaatteidenvaihto- tai suihkutiloilla ja mieluiten ovilla, joita ei voi avata samanaikaisesti.

TEOLLISTEN PROSESSIEN ERISTYS

Johdanto

Taulukossa suositellaan-ilmaisu tarkoittaa, että toimenpiteitä olisi periaatteessa sovellettava, ellei tämän asetuksen 6 §:n vaarojen arvioinnin tuloksista muuta johdu.

Ryhmän 1 biologiset tekijät

Työskenneltäessä ryhmän 1 biologisilla tekijöillä – mukaan lukien elävät tai heikennetyt rokotteet – on noudatettava hyvän työsuojelun ja hyvän työhygienian periaatteita.

Ryhmien 2, 3 ja 4 biologiset tekijät

Saattaa olla tarkoituksenmukaista valita ja yhdistellä alla olevien eri ryhmien eristysvaatimuksia kuhunkin eri prosessiin tai prosessin osaan liittyvän riskien arvioinnin perusteella.

A. Eristystoimenpiteet	B. Eristystasot		
	2	3	4
Yleistä			
1. Elinkykyisiä organismeja on käsiteltävä järjestelmässä, joka fyysisesti erottaa prosessin ympäristöstä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
2. Suljetun järjestelmän poistokaasut on käsiteltävä	päästön minimoimiseksi	päästön estämiseksi	päästön estämiseksi
3. Näytteenotto, aineen lisääminen suljettuun järjestelmään sekä elävien organismien siirtäminen toiseen suljettuun järjestelmään on suoritettava siten, että	päästö on mahdollisimman pieni	päästö estetään	päästö estetään
4. Viljelyneiteitä ei saa poistaa suljetusta järjestelmästä ennen kuin elinkykyiset organismit on	inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä	inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä	inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä
5. Sulkujen on oltava siten suunniteltuja, että	päästö on mahdollisimman pieni	päästö estetään	päästö estetään
6. Valvotun alueen on oltava siten suunniteltu, että se kattaa koko suljetun järjestelmän vuodot	Ei	Suositellaan	Kyllä

7. Valvotun alueen on oltava suljettavissa ilmatiiviisti niin, että kaasudesinfointi voidaan suorittaa	Ei	Suosittelaa	Kyllä
Tilat			
8. Henkilökunnalle on järjestettävä pesu- ja dekontaminaatiomahdollisuus	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Laitteet			
9. Valvotun alueen tulo- ja poistoilma on HEPA ¹ -suodatettava	Ei	Suosittelaa	Kyllä
10. Valvotun alueen ilmanpaine on pidettävä ympäristön ilmanpainetta alhaisempana	Ei	Suosittelaa	Kyllä
11. Valvotulla alueella on oltava riittävä ilmanvaihto ilman saastumisen minimoimiseksi	Suosittelaa	Suosittelaa	Kyllä
Työjärjestelyt			
12. Suljettujen järjestelmien ² on sijaittava valvotulla alueella	Suosittelaa	Suosittelaa	Kyllä, tarkoituksellisesti rakennettuna
13. Tartuntavaaraa osoittavien merkkien on oltava näkyvillä	Suosittelaa	Kyllä	Kyllä
14. Pääsy on sallittu vain nimetyille henkilökunnalle	Suosittelaa	Kyllä	Kyllä, ilma-sulun ³ kautta
15. Työntekijöiden on käytävä suihkussa ennen valvotulta alueelta poistumista	Ei	Suosittelaa	Kyllä
16. Työntekijöiden on käytettävä suojavaatteita	Kyllä, työvaatteet	Kyllä	Kyllä, täydellinen vaihto
Jätteet			
17. Pesualtaiden ja suihkujen poistovedet on kerättävä ja inaktivoitava ennen pois-laskemista	Ei	Suosittelaa	Kyllä
18. Poistoveden käsittely ennen lopullista pois-laskemista	Inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä	Inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä	Inaktivoitu validoidulla kemiallisella tai fysikaalisella menetelmällä

1) HEPA: HEPA-suodatin (suurtehosuodatin)

2) Suljettu järjestelmä: Järjestelmä, joka fyysisesti erottaa prosessin ympäristöstä (esim. kasvatusaltaat, säiliöt jne.)

3) Ilmasulku: Pääsy ainoastaan ilmasulun kautta, joka on laboratoriosta eristetty kammi. Ilmasulun puhdas puoli on erotettava valvotusta alueesta vaatteidenvaihto- tai suihkutiloilla ja mieluiten ovilla, joita ei voi avata samanaikaisesti.